

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

I Sermo. XLVII

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Dominica Remiscere

et tenetur pro omnibus peccatis eorum. de testibus. Sicut. Et. c. x. Qui compulsus.

Sed dices. vellem dñe scire an semprenatio est mortale peccat. Respondeo breuiter. de laicis loquedo tunc venatio considerat dupliciter. aut enim fit causa voluptatis aut causa necessitatis. Si causa voluptatis tunc est illicita et tpe. vt dieb. qdragesime et ieiuniorum. c. xiiij. q. viij. Si nulla. Et lxxvj. dist. An putatis. vt dicit glo. in c. Qui venatoribus ibides. Et pisto facit Anthon? Butrij. in caplo de clerico venatore. q. dicit. Venatio licita e laicis in diebus comunit. sz in qdragesimalibus et pcpuaz festiuitatib. qd venire debet homies ad edesias ordinare. etiaz laicis est interdita. vt pallegato. c. Qui venatoribus. et. c. An putatis. de psc. dist. iij. Irreligiosa. Et dist. v. Jemina. Si aut. ppter necessitates. sz pro pelliulo vel carnibus. et tunc etia est licita clericis. Et habet lxxvj. dist. Qui venatoribus. in pma glo. Et qd miru si causa necessitatis pmitit venatio cui et furtu causa necessitatis pmitit. vt norat in glo. ij. c. discipulos. de con. dist. v. de furs. c. Si quis. qz necessitatis no bz legem. vt dist. j. Sic. Un. ppter necessitate David comedit panes. ppositiois. c. x. q. i. s. His ira. Et p necessitate famis p p distrabere filiu. vt. c. de pib. qui filios distrahit. l. ij. Et est ratio. quia in necessitate omnia debent esse comunita. clxij. dist. Sicut hij. maxime cibaria. ff. ad le. Rodi. de iactu. l. ij. c. Cum in eodem natu.

Sed dices. Domine none Esau erat venator. vt in Gen. none Hemroth venator erat. none sanctus Eustachius venator erat. Respondeo p singula q. Esau venator erat et bndictiones amisit. quia pctoz erat. vt dicit Hiero. in ps. lxxvj. habet lxxvj. dist. Esau. Item Hemroth venator erat quia hominu raptor et depredator erat. ppter quem confusio linguaru circa turrin Babilonis facta erat Gen. c. Preterea Eustachius venator erat. sed no ideo sanctus qz venator. Un in qntu venator no potuit sanctificari nisi alia bona opa affuissent et a venatione cessasset. vt dicit glo. ij. lxxvj. dist. Esau. Et. c. x. dist. Duo. u. dam. Un dicit Hieronimus q penitus in scripturis sanctis non inuenimus aliquem venatorem. piscatores autem inuenim? sanctos. in dicto. c. Esau. Et his concludit Polu.

cratus libro. j. cap. iij. q. inspiciendo patri archas in lege nature. Deinde descendendo ad duces iudices. reges. pphetas. sub lege veteris testamenti nullus legitur fuisse venator. nisi cum hismabelite et gentes q deum non nouerunt. Q si forte cesares alii qui legunt venatores dicit ipse q bene potuit fieri. nunq autem legunt venatores fuisse phi aut sapientes. vt Socrates Plato Aristoteles Seneca Archita tarctin? et sic de alijs. Et multo minus in nouo testamento tales no leguntur. ex quib ipse dicit. Venatica si omino reprobari non potest. tamen indifferens videt. et eo quia vilius animu ex immoderato voluptatis cursu concutit et fundamentu ronis subuertit. non tamen ob hoc erit omnino culpabilis. cum et vinum quod inebriat subuertit rationem. Potest ergo venatica vtilis esse et honesta ex loco. id est vt sit i proprio vel in comuni. tempore. modo. id est. non nimium. persona. et causa. scilicet recreationis. Decille.

Dominica Remiscere. I Sermo XLVII

Sicut unusquisqz

Suas suu possidere in sanctificatione et honore. j. Thsalonic. iij. c. Quamuis puritas mens nre in omib opibus meritoijs necessario sit pponeda id. qz nemo prudens mittit vinu nouu i vtres veteres. vt d. Dat. ix. tñ circa op? ieiunij et abstinentie sume videt necessaria. alioqn nichil prodest homini ieiunare et orare et alia religionis bona agere nisi mens ab iniquitate renocetur. de conse. dist. v. Pihil. Unde dicit Augustinus super Johannē. Ieiunium magnum et generale est abstinerere ab iniquitatibus et ab illicitis voluptatibus seculi. quod est perfectu ieiunium. Tunc ergo fm ipm bene ieiunamus cum bn viuim? cu ab iniquitatibus abstine? Decille. Et io isto sacro tpe qdragesime valde necesse e vt qlibz nrm abstinento a cibis. etia studeat abstinerere a vicijs Ille ei bn abstinet a cib qz a malicie actibz et a mdi ieiunat ab itioib. in qe. Iud. li. ij. d. su. bo. c. cluij. Propter qd fm ipm q a cibis abstinent et pue agut demoes imitat. qd esca non est. et iniquitas sp adest. Ex qbz pz qz ho tpe abstinentie qdragesimal? maxie dz abstinerere

a vicis et p[ro]pria voluntate. **L**u[ca] 11. q[ui] iste est p[ro]p[ri]e effect[us] ieiunij q[ui] dragesimal[is]. vt dicit **Ber.** sup[er] c[an]tica ser. xxxvii. **S**z q[ui] nihil p[ro]dest abstiner[e] a malo nisi etia[m] fiat bonum. i[n]tra illud. **P**ecunia a malo et fac bonu[m]. **I**sa. i. **Q**uiescite puerse agere et discite b[on]i facere **I**o ad p[er]fecte agendu[m] necesse e[st] vt ho[m]o effu[gat] vicis i[n]ster et t[em]p[or]ib[us] q[ui]b[us] aia[m] scificatur decorat et ornat **E**t i[tem] apl[us] hortat i[n] s[er]m[one] t[em]p[or]e ad b[on]i scificato[rum] isto t[em]p[or]e acquire d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m. **S**ciat vnus q[ui]s[que] vas suu[m] posside re i[n] scificacione et honore. **I**n q[ui]b[us] verbis amonet q[ui]libet ad puritatem cordis et p[ro]scie sue acq[ui]renda[m]. **E**t q[ui] em[er]it p[ro]scia n[ost]ra e[st] receptaculu[m] g[ra]t[ie] diuine eo q[ui] e[st] t[em]p[or]u[m] sp[iritu]s sancti **I**uxta illud. **T**emplu[m] dei sc[ri]ptu[m] est q[ui]d est[is] vos. **I** **1**o[ra]z. vi. **I**o p[ro]scia b[on]i debet h[ab]ere apta[ri] et p[re]parari vt fiat dignu[m] habitacu[m] do[mini] deo et receptaculu[m] sp[iritu]s sancto. **P**ro cuius latiori deductio[n]e tria sunt videnda **P**rimo itaq[ue] attendendu[m] est q[ui]o vas cor[dis] n[ost]ri. i. p[ro]scie sit vas integ[rum] et b[on]i fundatu[m] **S**ec[un]do q[ui]o d[omi]n[u]s esse ornatus et decoratum. **T**ertio q[ui]o et in q[ui]d officiu[m] tale vas sit deputatu[m]. **Q**ue tria cu[m] fuerint q[ui]lib[et] h[ab]ere possit debet vas suu[m] i[n] sanctificacione et honore

Dixi primo **Q**uod ad h[oc] q[ui]s pos sudeat vas p[ro]scie sue i[n] scificato[n]e attendere d[omi]n[u]s q[ui]o sit vas integ[rum] et b[on]i fundatu[m]. **E**st at p[ro]scia s[ecundu]m **1**o[ra]z. i. **P**ama[sc]e. l[et]er. i[n]tellect[us] n[ost]ri. **S**com at m[ag]ist[er] i[n] c[on]p[er]io li. ij. c. liij. est cognitio sui ipsi. **E**t p[ro]stituit seu integ[rum] ex trib[us]. scz ex accusato[n]e p[re]terito[rum] p[er]to[rum] et i[n]murmuratio[n]e p[re]sentiu[m]. et cautela futuro[rum]. **P**ri[m]o q[ui]s q[ui]s accusat se de p[re]terit[is] remurmurat p[re]sentib[us] et cauet futura p[er]ta. t[un]c h[ab]et integ[rum] p[ro]scia. **F**undat at p[ro]scia sup[er] solida doctrina sic dicit saluator **Mat. viij. Dis q[ui] audit v[er]ba mea hec et fac ea assumilabit viro sapien[ti] q[ui] edificauit do[m]u[m] suam sup[er] petra[m]. **P**etra at erat christus. **I** **1**o[ra]z. i. **S**ume at cauendu[m] e[st] ne istud vas sit erronee fabricatu[m]. s. ne sit nimis largu[m] vel nimis strictu[m]. q[ui] o[mn]e q[ui]d e[st] p[ro]scia edificat ad iehennam. **xxvii. q. i. s. Ex his. Un**o s[ecundu]m **Robertu[m] hol.** sup[er] li. **Sap. c. viij. Dicra me p[ro]scie p[ro] obligat q[ui] p[re]ceptu[m] plati. sic h[ab]et defen. ex. **I**nq[ui]sio[n]e. **E**t omis p[ro]scia siue re[cta] siue erronea siue i[n] p[er] se malis siue i[n] differ[en]tib[us] obligatoria est. q[ui] i[n] o[mn]ib[us] talib[us] vnus p[ro]scia facit p[ro] illud q[ui]d credit p[ro] le[ge] g[er]e p[ro]hibitu[m]. **Un** dicit glo. iij. i[n] dicto **1**o[ra]z. s****

allegato **Ex** his. **Q**uoniam o[mn]e q[ui]d fit p[ro]scia p[ro]cepti vel p[ro]hibito[rum] edificat ad iehennam **Ex** q[ui] p[ro] s[ecundu]m glo. ibide[m] q[ui] si p[ro] comedam q[ui] debea[m] q[ui]s est p[ro]scia no[n] i[n] pecco[m]o[rum] taliter. **xxv. di. s. Crimis. Ubi dicit Aug.** i[n] libro de purgatorio. q[ui] q[ui]s q[ui]s accipit de cibo aut de potu p[ro] q[ui] necesse est peccat venialiter. **Q**uod glo. intelligit q[ui] no[n] accipit ex p[re]ceptu[m] sed ex casu et no[n] ad i[n]gurgitatio[n]e als esset p[er]m[itt]it mortale. vt d[omi]n[u]s. iij. di. **Dem** q[ui]s. **S**i q[ui] d[omi]n[u]s recte f[aci]t dari b[on]iana p[ro]scia p[ro] d[omi]n[u]m est ne sit aut nimis larga. q[ui] tal[is] generat p[ro]suptio[n]e. et sepe dicit malu[m] bonu[m]. sal[ut]uar etia[m] damnadu[m]. vel ne sit nimis stricta. q[ui] talis generat de p[ro]p[ri]etate. et sepe dicit b[on]u[m] malu[m]. et damnat cu[m] h[ab]et saluandu[m]. **S**i p[ro]scia talis q[ui] no[n] faciat aliq[ui]d p[ro]ceptu[m] d[omi]n[u]m nec facere i[n]tendat. et sit i[n] tali p[ro]posito q[ui] licet faciat aliq[ui]d de q[ui] dubitat an sit faciat d[omi]n[u]m vel no[n]. libenter illud faceret et no[n] obmit teret q[ui]d sciret esse b[on]i placitu[m] deo. **B**

Dixi secundo **Q**uod attendere debet q[ui] ter vas p[ro]scie debeat esse ornatu[m] et decoratu[m] **S**z q[ui] nihil p[ro] ornari nisi p[ro] purget. et i[n] p[ri]mo videat q[ui]liter istud vas sit purgandu[m] **P**urgamentu[m] at h[ab]et vasis e[st] freques p[ro]scia. q[ui] e[st] q[ui] scopa h[ab]et vasis. ad qua[m] toties e[st] co[n]suetu[m] giendu[m] quoties nos aliqua p[ro]na co[n]m[un]ite cognoscim[us]. **N**ihil at sic ho[m]i[n]e ad purgan du[m] p[ro]scia exercit frequen[ter] sic cognitio p[ro]p[ri]o r[ati]o defectu[m]. **S**i ei q[ui] clar[us] dilige[n]t[er] sepe i[n]spicit vas aliq[ui] p[ro]tes. t[em]p[or]e meli[us] purgat eas **I**ta q[ui] dilige[n]t[er] scrutat defect[us] p[ro]p[ri]os eos meli[us] p[ro]stet. **Ex** q[ui] p[ro] s[ecundu]m **1**o[ra]z. **xxv. mo[ra]. q.** q[ui]nto q[ui]s min[us] se videt t[em]p[or]e min[us] sibi displicet. et q[ui]nto maior[is] g[ra]t[ie] lum[en] recipit. t[em]p[or]e ma g[ra]t[ie] rep[re]hensibile se e[st] cogit **Q**ue at p[ro]scia da s[un]t ho[m]i[n]e circa purgato[rum] p[ro]scie di. hugo. i[n] de aia. c. ij. **Q**uilla vt vic[us] p[ro]scia videret nis. quo tendis. quomo do viuis. q[ui]d agis. quid obmittis. quantu[m] quotidie p[ro]fuitis. vel q[ui]ntu[m] defies. q[ui]b[us] affectu[m] frequen[ter] i[n] p[ro]p[ri]o vel q[ui]b[us] rep[re]p[ro]bito a malis sp[iritu]s acc[us]at i[n] pug[na]. nec solu[m] attendas q[ui]s sis s[ed] etia[m] q[ui]s e[st] debeas. **H**ec ille. **S**z q[ui]s est n[ost]r[u]m q[ui] r[ati]o dilige[n]t[er] co[n]sideret. q[ui] p[ro]scia sua cu[m] r[ati]o co[n]siderat[ur] de discunt. q[ui] ea cu[m] debet. circums[er]uat[ur] de discunt. **I**n p[ro]scia si q[ui]d p[ro]p[ri]o p[ro]scia re oportet s[ecundu]m **Augu.** i[n] libro de penitentiis vt co[n]sideret qualitate[m] criminis i[n] loco i[n] t[em]p[or]e i[n] p[ro]p[ri]o i[n] varietate p[ro]p[ri]o

Dominica Reminiscere

z quali hoc fecerit temptatōe. z ipsius vicij
multiplici exercitōe. De q̄ latius h̄ de pe.
dis. v. cōsideret. Als aut̄ p̄fessio facta. poti⁹
est simulatio ficta z hypocrítica q̄s cōfessio
Uñ Hugo li. ij. de ania. c. xv. vocat eā vul
pinam confessionē. q̄ est ficta breuis rara z
repida. Refert **Quidius** li. viij. methamor.
phoseos. Et **Isido.** li. xv. ethimologiarū.
Qdedalus fecit quandā domū cū varijs
vijs ita p̄plexis q̄ nullus eā exire potuit si
ne glomere. Et illa domus vocabat̄ labo
rintus. q̄ maximū laborez intus habuit.
Et in illa domo inclusit vnū monstrū qd
et vna medietate fuit homo z ex alia bos.
ea intentione vt in p̄petuū ibi pasceret̄ z
nunq̄ exiret. Sic fecit diabolus q̄busdā
p̄scentiā p̄plexam diuersis modis. nūc t̄
more. nūc pudore. nunc negligētia. nūc di
latatōe. z sic intus occultat monstrū. i. mon
struosum peccatū. vt nullus cōfessor pos
sit intelligere nisi cū maximo glomere z la
bore. Et isti sunt multū fati q̄ p̄ talem cō
fessionē volunt abscondere peccatū. quod
t̄ deo est notū. **Cōtra** quos dicit **Aug.** su
per **Iohes** **Omē.** li. Quocūq̄ fugerit nō
fugit seipm mala p̄scentia. nō est q̄ car. seq̄
tur se imo nō recedit a se. peccatū enim qd
fecit intus est. **Propter** qd̄ dat cōsilium di
cens ibide. **S**i vis a deo fugere. ad ipsuz
fuge cōfiteō nō latēdo. cōfiteri potes. la
tere nō potes. **Hec** ille. Et **Isido.** lib. ij. de
sum. bo. c. xxvj. dicit. q̄ homo poterit om
nia fugere p̄ter cor suū. Non enī pōt rece
dere quisq̄ a seipō. **U**bi cūq̄ enī abierit re
atus sui p̄scentia eū non relinq̄. Quāuis
enī humana iudicia subterfugiat omis q̄
male agit. iudiciū t̄ p̄scentie sue effugere
nō potest. q̄ plene notat malū quod gessit.
Hec ille. **S**ed hic occurrit dubiū.
quare videlicet hoies hodie nō discutiūt
bene p̄p̄iam conscientiā nec p̄rios cōside
rant defectus. **Ad** qd̄ r̄ideo q̄ hoc ē ideo.
q̄ plus aliena facta ponderant q̄ propria.
Puxta illud **Math.** viij. Quid vides festu
cam in oculo fratris tui. trabem aut̄ i oculo
tuo nō consideras. **Uñ** **Prosper** lib. ij.
de vita cōtemplatiua dicit. **T**am diu quis
peccata sua nolle z flere debere ignorat q̄s
diu considerat aliena. **Q**si mores ad se
ipm conuersus aspiciat. nō requirit quod
in alijs resp̄ndat. sed qd̄ in seipō luceat.
Et ideo **Barci.** xij. dicit. **V**idete vosmet

ip̄os. **U**nde **Basilius** in **exameron** lib. iij.
dicit. **O**mnium creaturarū difficilimū est
cognoscere seipm. **E**t ponit exemplum de
oculo corporali qui alia conspiciat. se autē
nō videt. **S**ic dicit z de cōscientia. que a
cute delicta aliena cōtemplans tardior est
erga suorum cognitionē viciorū. **S**z ad
huc occurrit fortius dubiū vnde videlicet
puenit negligentia proprie discussionis et
consideratio peccati alieni. **R**espōdeo fm̄
Hrego. libro. xxxj. moralium. **Q** hoc puenit
ex supbia z elatione. que cordis oculum p̄
elationis tenebras extinguit. et qua vt di
cit **Trifol.** sup **Math.** puenit hoc q̄ alter
alterius culpam cito intelligit. suaz autem
difficile. **Q**uia homo in causa alteri⁹ tran
quillum habet animū. in sua autē turbatū
Perturbano autē cordis nō p̄mittit ho
minē considerare quod bonū est. **E**t ideo
dicit **Aug.** libro. iij. de ciui. dei. **R**emo
tis obstaculis infane opiniōis scelera nu
da iudicent. nuda p̄sententur. nuda inspi
ciant. fallacia regimina z laudes vane glo
rie auferantur. z apparebunt miserie peccā
toruz. **E**t quibz omnibz infero. q̄ nihil ira
facit ad veram cognitionē sui melius q̄ q̄
humiliter de se sentit. **I**stud patet p̄ beati
Herū. d. xij. gradibz humilitatis. vbi sic di
cit. **H**umilitas est virt⁹ qua verissima sui
cognitione homo sibimetipsi vilesat. **E**t
Trifol. in suo polieraticeon li. iij. dicit. **Q**ui
humilis corde est. alijs se indigniorē arbi
tratur. **E**t quo dicto patet q̄ homo p̄ hu
militatē facile venit ad sui considerationē
z ecōuerso. **R**efert **Macrobis** li. j. q̄ ap
pollo cōsultus a quodā que esset via certi
or p̄ueniendi ad beatitudines. **R**̄ndit. **S**i
teipm agnoueris. **Uñ** apud gentiles com
munis erat opinio. hoc dicitur **gnorofoli**
tos. i. agnosce teipm de celis descendisse.
putat̄ polieratus libro. iij. ca. ij. **H**oc ē er
go prima scientia homis. scire seipm. put
dicit **H**erū. sup **Lanti.** fmone. xxxvj. que
fm̄ ipm nō inflat. sed humiliat. **Uñ** **Aug.**
lib. iij. de ciui. dei. p̄fert eam omnibz sciētys.
Et **Isaac** in suo libro de diffinitionibz di
cit eam esse summā p̄hiam. scz cognoscere
seipm. **P**ostq̄ sic vas conscientie p̄ suffici
entem discussionē confessiōis fuerit mun
datū z purgatū. necesse habet ornari z de
corari. **P**ictura aut̄ ista consistit in duobz.
sicut dicit nostrū thema. s. in sanctificationē.

et honore. In sanctificatione virtutum. Ps. Domū tuā dñe decet sanctitudo. et honore scz ne de honore et aliq turpitudine vicioz. sicut faciūt illi de qbus Ps. Domo cū in honore esset nō intellet. Dec Horra. Debet ergo ornari vas istud puritate cōscientie interi⁹. et ceterius vero cōuersationis honestate. Refert Aug⁹. li. v. cōtra Julianū et scdo retractationū. c. lxi. q. rex qdā Lipri. deformis specie thalamū suū fecit depingi pulchris imaginibz. vt carū aspectu vxor eius pareret prole pulchram. Sic homo in memoria sua debet collocare pulchras imagines. i. honestatē cōuersatiōis. et puritatem cōscientie scdōz patrū vt ipas inspiciendo silr faciat. Pō cum fuerit. cōscientia nra erit vas amirabile opus excelssi Eccl. xliij. Vere amirabile q in tam fragili coz. pore. tā speciosa pscientia. ij. Coz. iij. Pa beimus thesaurū istū in vasis fictilibz.

Dixi tertio q ammono. Cōtur hō ad considerandū vas sue cōscientie quō et in qd officū sit deputatū. Circa qd sciendū fm Rober tum Polgot sup li. Sap. ca. xviij. Cōscientia homis habet multiplicē actuz. Est enī cōscientia accusatrix prave transgressiōis et releuatric nre depssiōis. cōseruatric bone possessionis. et vindicatrix fracte pssionis seu pmissionis. Primo igit cōscientia est accusatrix sue trasgressiōis. Iuxta illud Roma. ij. Testimoniuz reddente illis cōscientia ipoz. et inter seinnice cogitatio nū accusantiū. Istū accusatōrē maxime debem⁹ timere. Nā vt dicit Seneca in li. de moribz. Nullū cōscium peccōz tuoz magis timueris qz teipm. Alienū enī potes effugere. te nunqz. Sicut aut caritati⁹ accusator pmo accusat ad partē. et postea si non emēdauerit. extunc publice pclamat eum. Sic cōscientia nra pmo secrete hic in pscnti vita nos arguit. et si nō emēdabim⁹ vitaz nostrā. extunc in generali iudicio pclamabit. Et ideo. j. Coz. ij. Si nosmetipos iudicarem⁹. nō vtiqz iudicaremur. Scdo cōscientia ē releuatric sue depssiōis. In omni enī depssiōe vel tribulatōe terrena. singularis cōsolatio ē bona cōscientia. ij. Coz. j. Gloria nra hec est. testimoniū cōscientie nre. Cū Ambro. in li. de officijs dicit. Bene si bi cōscius. falsis nō debz moueri cōnicijs. nec estimare plus ponderis in alieno cōi

cio qz in sue cōscientie testimonio. Et Grego. sup Ezechie. Dmel. ix. dicit. Quid prodest si omes te laudāt et cōscientia accuset. aut qd obest si omes derogant et sola cōscientia defendat. Propter qd Aug⁹. scribēs cuidā manicheo dicit. Senti de angustino qd qd liber. dūmodo me sola cōscientia in oculis dei nī accusat. ij. q. iij. Senti. Et Aug⁹. dicit. Quē cōscientia defendit liber est inter accusationes. cōuērsio vero liber sine accusatione esse nō potest. quez sola q interius addicit. i. iudicat cōscientia accusat. Cū Aug⁹. sup Ps. xxxij. suadens custodire cōscientie innocentia dicit. Rulvodi intrus innocentia tuā vbi nemo oppmit causam tuā. pnalet it in te falsuz testimoniū. sed apud hoies. Nunqđ apud deū pualet vbi causa tua dicenda est. qn deus erit iudex alius testis qz cōscientia tua nō erit. inter iustū iudicē et pscientia tuaz. nō timere nisi causam tuā. Dec Aug⁹. Tertio pscientia est cōseruatric bone possessionis. Cū Bern. Sanū vas pscientia. et seruandū secretis idoneum. nullis parens inuadijs. nullis violentijs cedens. vapore nec manu nec oculis accessibil. Quicqđ in eaz posuero. securus sum seruabit. imo et defuncto restituet. quociqz vado ipa erit mecum. ferens depositū qd seruandū accepit. vbi gloria vel pfusio inuitabilis p qitate depositi. Dec Bern. Propter h Polgot comparat eam carne. in qua merita nostra pscripta sunt. p quam assecramur de premio paradisi. j. ad Thimo. j. Finis pcepti caritas de corde bono et pscientia pura. Ecce finis. s. premium vltimariū p peccatōre ad deum. Quid est sic privilegium sup bere ditatem. qd est bene seruandū a rictis et verbibz. quod sepius est videnduz et purgandum. sicut fecit Paulus Actū. xxiij. Studeo sine offendiculo pscientiaz habere ad deum. Quarto pscientia est vindicatrix sancte pssionis seu pmissionis. Pmissioes siquidē xpiani sunt. pssio seruare deo fidem. et eius pcepta implere. ideo quod tiens hoc infringunt. cōscientia nō solum accusat. sed etiā vindicat moriendo et pun gendo. iuxta illud Prover. xij. Est qui pro mittit. et quasi gladio pungit cōscientia. i. est qui promittit et nō implet. Et vere magna est pena remoussus cōscientie in peccatore. que semp timet pnam p peccata

Dominica Reminiscere

sibi debitam. nec solū timet debitā penam sed etiā multo maiore q̄ actualiter sibi inferretur. **Iuxta illud Sap. xvij.** Frequenter enim p̄occupant pessima redarguere cōscientia. **Ubi dicit Dolgor.** q̄ iniqui sepe p̄occupant. i. p̄conciunt pessima. i. maxime penalia eis inferenda. redarguere eos cōscientia q̄ iudicat sibi penā maiore debere q̄ actualiter inferit. **Piere. ij.** Arguet te malicia tua. **Ubi Aug.** confessionū. i. iustificasti dñe vt sit tibi penā inordinat̄ anim̄. **Et Aug.** in de vera innocētia lib. ix. c. xix. Nulle pene grauiorē sunt q̄ male conscientie. in qua cū non habet deus. cōsolatio nō imponit. **Est aut̄ multū mirabile inter cetera q̄ q̄ntūcūq; peccōr ab alijs innocēs et iustus iudicat. nihilomin̄ t̄m eum conscientia sua mordet et torquet et dignū suppli- cio iudicat. Unde dicit Iuuenalis libro. v.** Sic est de cōscientia. sicut fuit antiquit̄ de iudice. q̄ cum iudicare aliquē debuit dignum morte. misit in vna lapillos nigros et eos effudit coram p̄lo. et sic eum ostēdit esse condemnandū. **Uñ aut̄ debuit hoies innocentē liberare. effudit albos lapillos. in testimoniū innocētie. Et b̄ dicit Iuuenalis. q̄ q̄uis aliq̄s sue malicie euadat iudiciū iudicis. t̄m a seip̄o cōdemnat. et dignus supplicio iudicatur. Et ideo dicit Seneca in lib. de moribz. Mala cōscientia sepe tuta est. secura nunq̄. **E** Et aut̄ sciendum q̄ q̄dam h̄nt conscientia ad modū vastis ip̄oz diuersimode se h̄ntis. Quoddam enī e vas dilatatū. q̄dam fragile et nō firmū. q̄dam p̄turbatū seu lesū. q̄dam cauteriatū. i. signatū. Sic q̄dā habēt cōscientia dilatatā. q̄dā infirmatā. quidaz p̄turbatam. q̄dā cauteriatā. Dilatatam habent illi q̄ nō ponderant nisi grauiā peccata. et istoz cōscientia ē sicut reib h̄ntis lata foramina. vbi non cōprehendunt nisi magni pisces. sed parui euadūt. sic tales non ponderat̄ ociosa verba vel iuramenta vel mendacia. nisi essent coram iudice. vel nisi grauior offenderent primū. et sic de alijs. Sicut hodie multi dicūt. Nō ē peccatū spoliare bona eccl̄astica eundo ad bella. Qui bus r̄ideo fm̄ pollicatū. **Et sicut ille q̄ re- netur pupillū defendere. si eū solus inuadat grauior peccat. Sic miles q̄ eccl̄iaz defendere debuit. si eā solus impugnat in deū grauior peccat. Iuxta illud. Qui tan-****

git vos tangit pupillaz oculi mei. **Et q̄ dicit pollicatus li. v. c. viij.** **Q** deus honorē vel contemptū sacerdotū. suū reputat. vnde statuit Constantīn̄ imp̄ator. vt q̄cūq; res vel p̄sonas eccl̄ie innaderent capite punirent. **Hodie vero nullus punit etiaz solo verbo vt phibeat. Refert Iobes Ba- liensis in suo cōmuniiloquio. **Q** Jul̄ ce- sar. phibuit spoliare templa hostilia sub p̄uacione dextre man̄. **Et Pollicrat̄ lib. vj. ca. xvij. narrat. **Q** exercitus Hērēū ducis māsit inuictus q̄d̄iu nō spoliavit templū appollinis. Qui cū illud inuasit. subito cū exercitu suo fuit pemprus. Similiter etiā dicit de Alexandro. **Q** etiā sacerdotibus iudaicis contra quos pugnabat pepercit. Multo igit magis deberēt milites chri- stiani sacerdotiū honorare. Alij sunt q̄ habent conscientia satis infirmā p̄ oppositū. q̄ nō magna peccā. sed etiaz parua grauior ponderant. nō tamē sicut debēt sed p̄ iusto. et que nō sunt peccata iudicat esse peccā. **Et hec conscientia frequēter a temptatio- ne diaboli. puenit. q̄ sic inducit hoies ad pplexitatem peccandi. Et tales vidi tem- ptatione cessante habuisse frequēter cōscien- tias largas. Tertio sunt aliq̄ q̄ habēt cōscientia p̄turbatam. vt sunt illi q̄ p̄pter com- missa facile desperant. Contra q̄s Bern̄ sup̄ Lanzi. sermone. lxxij. dicit. **Q** cōtra ta- lem conscientia nihil est efficacius nisi vul- neruz xpi sedula meditatio. Quarto sunt aliq̄ q̄ habēt conscientia cauteriatā. vt sunt illi qui ponderat̄ parua. sed de magnis ni- hil curant. Sicut pharisei colantes culi- cem. camelū aut̄ glutierūt **Matth. xxij. Et hi sunt hypocrite. vt dicit Ap̄ls. j. ad Thimo. iij.** In nouissimis inquit diebz veniēt quidam hypocrite. cauteriatam habentes conscientia. **Slo. Horre. Cauteriatā. i. cor- ruptaz tam errore doctrine q̄ culpe q̄ eti- am igne cōcupiscētie. Isti sunt signati cau- terio diaboli. vt dicit Ap̄oc. xij. Nos igit hu- iusmodi conscientias fugietes. studeam̄ habere cōscientia illam de qua Dugo lib. ij. de ania ca. ix. dicit. Tranquilla consci- entia est que omnibus est dulcis. nulli grauis. vtens amico ad gratiā. inimico ad patien- tiam. cunctis ad beniuolentiā. quibus po- test ad beneficentiā. cui nec deus sua peccā impurat. q̄ ea nō facit. nec aliena. quia nō ra- approbatur. nec negligentiam. quia nō ra-********

no 1/2 de p̄uacione sarloni
o. l. iij. p.

cuit. nec supbiam. q̄a in humilitate pman
 sit. **H**ec ille. In tantū autē est seruāda ista
 conscientia. vt etiā si simul cū fama seruari
 nō possit. potius sit perdēda fama q̄ cōsci
 entia. sicut dicit **Seneca. ep̄la. lxxiiij.** Ne
 mo inquit potest estimare virtutem q̄ qui
 hoim famaz pdit ne cōscientiā pderet. **T**a
 lem ergo cōscientiā habētes tanq̄z vas san
 ctificatū z ornatum aptū faciemus ad reci
 piendā gratiā. z tandē ad cōsequendāz glo
 riam. **C**irca pdicta est sciendum q̄
 fm **Thomā** error cōscientie octo modis cau
 satur. Primo ex ignorātia. q̄n scz nescit q̄s
 quid eligendū sit vel declinandū. De hoc
 dicit **Aug.** Num ignoram? quid agere debeam?
 hoc soluz residui habem? vt oculos n̄fos
 dirigamus ad te. **S**cdo ex negligentia. vt
 cū quis negligit cōscientiā excutere. vl si ne
 scit se expēdite z negligit tūc ab alijs que
 rere. **T**ertio ex supbia. vt cum quis nō hu
 militat intellectu suum. vt scz melioribus z
 sapientioribus se velit credere. **C**ōtra quos
 ait **Ap̄lus. Napriuantes omnē intellectu**
 in obsequium fidei. hoc est dicere. **Q**ui
 libet in credēdis plus debet cōsentire fidei
 q̄z sibi. **Q**uarto ex singularitate. quia ho
 mo sensum sequēs pprium nō cōformat se
 alijs. nec seq̄tur vias cōmunes bonorum.
Unde **Aug.** Extrema castroz cōsumpsit
 ignis. **Q**uinto ex affectu inordinato. q̄ se
 pe cōscientiam inclinā ad illud quod ho
 mo tunc appetit. et sic facit eam a sua recti
 tudine deuiare. **S**eneca. Perit om̄e iudi
 cium cū res transferit in affectum. **S**exto
 ex pusillanimitate qua q̄s timet nō timen
 da fm rectū iudiciūz rationis. **I**sa. Dicite
 pusillanimes cōfortamini. z nolite timere.
Septimo ex p̄plexitate q̄ homo se credit
 inter duo pctā positū. q̄rum alterū impos
 sibile est declinare. **S**ed sciendū q̄ p̄plexi
 tas nihil est. potest tū aliq̄s esse p̄plex? fm
 q̄d. scz fm erroneam cōscientiā. qua depōsi
 ta erit liberat? **O**ctauo vero modo ex hu
 militate z cordis puritate. **U**nde **Gregor?**
Honarū mentium est ibi culpas cognosce
 re vbi minime reperit. **P**rimus septē mo
 dis error est rephensibilis. **O**ctauo vero
 modo est cōmendabilis nec error dici de
 bet. sed humilis suozū defectuzūz recogni
 tio. dūmodo nō sit nimia. **S**ed diceret
 vtrum. p̄pter cōscientiā pdenda sit fama. vi
 detur q̄ sic. q̄a dicit **Aug.** ad **Constanti**

num archiepiscopū mediolanens. xi. q. iij.
In cunctis que in hac vita aduersa pueni
 unt. sola est sicut nostis omnipotentis dei
 districtio pensanda atq̄ ad cor proprium
 semper recurrendū. vt nullius ibi lingua
 implicet vbi conscientia non accusat. **H**ec
 ille. **E**t **Glosa** ibi dicit q̄ propter nulli
 us linguam credat se aliquis reum. **S**ed
 in contrariuz est **Lanon. xij. q. j.** **P**olo. vbi
 dicit **Augusti.** non solum requiritur cōsci
 entia propter nos. sed etiāz fama propter
 alios. **R**espondeo fm **Glo.** in ca. **S**enti.
 xi. q. iij. **Q**uando sumus inter tales qui
 parati sunt imitari z nō reprehendere. vn
 de ne tales corumpam? exemplo n̄ri de
 bemus vt fama nostra luceat coram eis.
Sed si sumus inter tales qui parati sunt
 reprehendere. tunc sufficit cōscientia. **U**
Matth. xv. christus dixit discipulis suis.
Sinite eos ceci sunt et duces cecorum.

Dominica Reminiscere. II.
Sermo XLVIII.

Miserere mei do
 mine fili dauid. filia mea a de
 monio male vexat. **Q**uā
 r̄. **S**anctus **Augustinus** diffinens q̄d
 sit miseria humana in libro de diffinēdo
 sic ait. **M**iseria est copia tribulationis z in
 opia cōsolationis. quādo multitudine quis
 patitur z a nemine releuatur. **H**ec ille. **E**t
 q̄bus verbis patet q̄ miser dicit q̄ z multa
 mala patitur z a nemine cōsolatur. **T**alis
 autē fuit ista mulier chanaea q̄ patibat
 demonē in domo sua imo in filia sua. quē
 effugare nō poterat aliq̄ huius mundi po
 tentia vel prudētia. eo q̄ nō est potestas su
 per terram q̄ comparatur ei **Job. xli.** **I**n
 de est q̄ audiens dei filium huic mūdo ap
 paruisse. credensq̄ eum habere potestates
 super om̄ia demonia imo super om̄e cre
 aturam. merito cucurrit ad eum. exponē
 q̄s miseriā suaz corā illo ait. **M**iserere mei
 dñe fili dauid. **I**n q̄bus verbis tria delicta
 buntur. **P**rimo hui? mulieris instans pe
 titio. ibi. **M**iserere mei. **S**cdo saluatoris
 ad miserādū inclinatio. ibi. dñe fili dauid.
Tertio subditur cause curationis allega
 tio. cum dicitur. **F**ilia mea male a demonio
 vexatur.